

ЖЕКЕ ҚАРЖЫ

Қаржылық мақсаттарды қою. SMART
әдісін қолдану ерекшеліктері

Кітап: Жеке қаржы

Дәріс: Қаржылық мақсаттарды қою. SMART әдісін қолдану ерекшеліктері

Сұрақтар :

1. Қаржылық құндылықтарды, мақсаттарды және стратегияларды анықтау.
2. Қаржылық жағдайы мен прогресін бағалау үшін баланстар мен ақшалай қаражаттардың қозғалысы туралы есептерді қолдану.
3. Қаржылық мақсаттарға бюджет арқылы қол жеткізу

Жеке қаржы әлемі жыл сайын күрделене түсуде. Келесі мәлімдемелердің қайсысы жалған?

- A. Барлық ересектердің 60 пайызы олардың бюджеті жоқ дейді.
- B. Оннан төрті қаражатынан тыс өмір сүретінін айтады.
- V. Оннан төрті өздерін ақшаны басқаруда «адал» немесе «кедей» деп санайды.
- D. Қазақстандықтардың үштен бірі отбасылық шығындарды ай сайын төлеуге қиыналады.

SMART дегеніміз не? Бұл құзыретті мақсаттың барлық атрибуттарын қамтитын аббревиатура. Бір сөздегі әріптер саны бойынша бұл атрибуттар бес мағына береді.

1. нақты (Specific)
2. өлшенетін (Measurable)
3. қол жетімді (Achievable)
4. релевантты (Relevant)
5. уақытпен шектелген (Timed).

Нақты

Мақсат анық, нақты болуы керек. Мысалы, спортпен шұғылдану – нақты мақсат емес. 40 минуттық жүгірумен тәулігіне 2 рет, таңертең және кешке жүгіру -нақты. Егер сіз не істегіңіз келетінін түсінбесеңіз, оған қалай қол жеткізесіз?

Өлшенетін

Мақсаты өлшенуі керек, яғни өлшенетін түпкі нәтиже болуы керек. Мысалы, салмақты 50 килограммға дейін жоғалту нақты және өлшенетін құндылық болып табылады, ал «салмақты жоғалту» - белгісіз мақсат: сіз қанша жоғалтқыңыз келетінін және қандай нәтиже қанағаттандыра алатыны белгісіз - он килограмм немесе бір ғана.

Қол жетімді

Олимпиада ойындарының алтын медалін, әсіресе егер сіз бұл спортпен шұғылданбаған болсаңыз, отыз жасыңызда оны армандауға болмайды. Өкінішке орай, сіздің дене салмағыңыз кәсіби спортшылардың өзіне жүктеген жүктемелерге жете алмайды.

Белгілі бір мақсатқа қол жеткізу үшін сіз өзіңіздің ресурстарыңыздың (физикалық, экономикалық, басқа) болуы керек немесе белгілі бір уақыт ішінде осы ресурстарды алуға мүмкіндігіңіз болуы керек. Қазіргі сәтте не істей алатыныңызды ойлап көріңізші? Не істеу керек? Мұны істей аласың ба?

Релевантті

Сіз орнатқан мақсат басқа міндеттеріңізге қайшы келмеуі керек. Мысалы, жұмыс істеп жатқан кеңсеге баратын автобусты жету үшін, таңертең алтыда тұру керек. Егер сіз «бағдарламалау тілдерін таңертең екіден төртке дейін үйренуді» шешсеңіз, тұру өте қиын болады және сіз жұмысқа кешігесіз.

Мұндай карама-қайшылық пайда болмауы керек, сондықтан сіз өз уақыттыңызды дұрыс жоспарлауыңыз керек және жоспарыңызға кірмейтін мақсаттардан бас тартуыңыз керек, себебі бұл жағдайда жана нәтижелерге қол жеткізілмейді және ескі мақсатпен зиян тигізуі мүмкін.

Уақытпен шектеу

Мақсатқа жету үшін уақытты нақты анықтаңыз. Бұл тармақ - ең бастысы болуы мүмкін. Егер мерзімдер белгісіз болса, жеткілікті түрде тырыспайсыз. Сіз «3 айда 10 кг жоғалту» немесе «10 кг жоғалту» мақсатына жетудің айырмашылығы көп екенін мойындауыңыз керек. Екінші жағдайда, процесс бір жылға созылады, немесе екі, бес жыл – сіз асықпайсыз.

Сондықтан уақытты белгілеу керек. Қосымша ресурстар табу үшін қиындықтар туындаған кезде бұл күш береді.

Роберт Кийосаки өзінің атақты «Богатый папа, бедный папа» кітабында мектепте балаларға қаржылық есеп бойынша ешқандай білім бермегендіктен біз есейгенде өз қаражатымызды жоспарлап, белгілі бір мақсаттарға бағыттай алмаймыз дейді. Көп адамдардың өмірлік философиясы жалақыны тұрақты алып, оны жинақтап отырып, үлкен үй сатып алуыма болады дегенмен шектеледі. Ал бұл өз тарапынан ақшаның күнделікті шығындарға жетіспеуіне, кредиттік борышты жоғарылатуға әкелуі мүмкін, бұның бәрі қаржылық сауатсыздық негізінен туатын мәселелер.

Жеке қаржыны басқару әдістері

1. Қаржылық есеп (кірістер мен шығыстар, инвестициялар, қарыздар шоттарының жеке картасын жасау және ұстау,...)
2. Қаржылық жоспарлау (активтер мен міндеттемелер балансы, қаржылық мақсаттарды іске асырудың жоспарлы болжамы, мысалы, 3 жыл, отбасылық бюджет)
3. Қаржылық талдау (кредиттерді алу, сақтандыру шарттарын жасасудың альтернативті нысандарын салыстыру, инвестициялық қорлар)
4. Ағымдағы шығындар мен жинақтарды өздігінен бақылау

Құзыретті қаржылық есептің қағидаттар ол - жсылайша, үнемі қолдауға ие болуға, қарыздарды уақтылы төлеуге және ай сайын қаржы жағдайын жақсартуға қажет алты заңға сүйену керек:

1. ай сайынғы бюджетті жоспарлау (соның ішінде шығыс баптары);
2. сіз өзіңіздің табыстарыңыздан аз жұмсаңыз;
3. бөлінген кірісті бөлуге;
4. қосымша табысқа қол жеткізу мүмкіндігін іздестіру немесе оны ұлғайту;
5. әр теңгеден аз инвестициялауға жұмсау;
6. қарыздардан, әсіресе ұзақ мерзімдіден аулақ болыңыз.

Алдағы табыстар мен шығыстарды айқын көрсету үшін айлық бюджетті жоспарлау қажет. Осыған сүйене отырып, өмір сүруге қанша сомма қалады, қандай да бір бөлігін процентпен жинақтауға болады ма немесе жай ғана «қара күн» үшін туралы жастықтың астында жасырып қоюға болады ма бағалай аласыз. Егер бір апта ішінде бос уақытыңыз болса, жаңа табыс көздері туралы ойлану керек. Олар:

- сіздің хоббиіңізден кірістер (қолөнер, пікір хаттар, жарнамалық мәтіндер, жөндеу техника, және басқалар);
- қажетсіз заттарды сату (Авито сияқты сайттар, тіпті ескі материалды сатып алушыны табу) ;
- Интернетте пайда (еркін кестені қамтитын жұмыс)

Жеке қаражатты есепке алу жолдары

Жеке қаржылық есепті жүргізу келесі міндеттерді шешуге мүмкіндік береді:

- қалтадан «қосымша» ақша табу;

Кітап: Жеке қаржы

Дәріс: Қаржылық мақсаттарды қою. SMART әдісін қолдану ерекшеліктері

- ақша мәселелерінің себептерін түсіну және оларды шешу жолдарын табу;
- өмірді жоғалтудан қорықпай оңай өмір сүру;
- қаржылық еркіндікке әкелетін әдеттерді дамытады;
- қарыз өмір сүруді тоқтатыңыз, сіздің өміріңіз бен ақшаңызды толығымен басқарыңыз;
- жеке қаржылық жоспарлар мен мақсаттарды іске асыру;
- балалардың қаржылық әл-ауқатын қамтамасыз ету;
- Үкімет көмегінсіз зейнетке шығу үшін ақшаны үнемдеңіз.

Қаржылық мақсаттарға қол жеткізуді жоспарлау, кірістер мен шығыстарды қадағалау, кредиттер мен борыштарды басқару, резервтер мен жинақтарды құру мақсатында, сіз есеп жүргізу үшін келесі әдістерді пайдалана аласыз:

- қағаз, ноутбук, күнделік;
- MS Excel немесе MS Word тақталарында;
- өз қаражатына арналған арнайы бағдарламалық өнімде.

Қаржылық жоспарлардың келісілген сериясын әзірлеу және іске асыру процесі болып табылатын қаржылық жоспарлау сізге қаржылық табысқа жетуге көмектесе алады. Осы кітаптың алғашқы үш тарауы қаржылық жоспарлау тақырыбына арналған, сіз барлық тиісті міндеттерді өз бетінше орындай аласыз. Өзіңіздің жеке қаржыңызды жоспарлай отырып, сіз өмір бойы қаржылық мақсаттарға жету үшін табыс пен әл-ауқатты басқаруға тырысасыз. Егер сіз қысқа мерзімді жоспарлау жасасаңыз, сіз табысқа жетпейсіз. Тиімді қаржылық жоспарлаудың артықшылықтарының бірі ақшаны сауатты қолдана білу болып табылады. Өзінің жеке қаржысына ұқыпты адамдар әрқашан өз табысының бір бөлігін сақтауды қалайды. Олар жеке қаржы философиясын ұстанады « алдымен өзін төле!» Бұл туралы ойланыңыз: егер сіз ақша табсаңыз, бірінші кезекте төлемейсіз бе?

Бірақ өзіңізді ойлаңыз. Ақылды ақша басқарушылар бірінші қажеттілік немесе өмірлік қажеттіліктер негізінде ағымдағы шығыстар деңгейін белгілейді және бұл, бәлкім, олардың табысының 50 пайызын алады. Содан кейін олар өз өмір сүру салтына ақша жұмсайды, мысалы, автомобиль сатып алу, тұрғын үй, баланың білімі және демалыс шығындары. Бұл тағы 30 пайыз. Олар зейнетке шығу кезінде тұруға болжанатын болашақ шығыстар үшін қалған 20 пайызды сақтайды. Табысты ақша басқарушылар да өзіне жатады. Олар саяхат үшін өз ақшасының бөлігін пайдаланады. Олар көп сатып алмайды және тым көп нәрселерді жинамайды. Оның орнына олар белгілі бір мақсатты заттарды сатып алуды қалайды.

Төтенше жинақ қорын құру жөніндегі міндеттеме. Көптеген адамдар үшін ең үлкен алаңдаушылық-бұл күтпеген төтенше шығындарды төлеу. Табысы шектеулі, соның ішінде төтенше қорда ақша үнемдеген көптеген жаңа колледж түлектері бар ақылды адамдар қаржылық тұрғыдан табысқа жете алады. Бұл жұмыс жоғалту сияқты төтенше жағдайларда пайдалану үшін қаражат бөлу үшін пайдаланылатын есептік жазба.

Кері төтенше жағдайлардың мысалдары. Сіз білесіз, қаржылық төтенше жағдайлар болады. Барлығы

Кітап: Жеке қаржы

Дәріс: Қаржылық мақсаттарды қою. SMART әдісін қолдану ерекшеліктері

біледі. Сондықтан сіз оларды жоспарлау керексіз. Сізде ол фонд болса, заттарға бюджетіңізде жоқ пластикпен ақша төлемейсіз.

Сайып келгенде, сіз төтенше қорда үш-алты ай табыс үнемдеуге тиіссіз. Дегенмен, сіз 500-ден 2000 АҚШ долларын жинасаңыз, сізде, бәлкім, ең шағын дағдарыстар үшін төлеуге жеткілікті ақша болады.

Сіз сондай-ақ, әртүрлі жұмыскерге ол кіргені және тазалағаны, жөндегені, жылжытқаны немесе бірдене орнатқаны үшін әртүрлі жұмысқа ақы төлеу қажет болуы мүмкін.

Төтенше жағдайлардың бұл тізіміне авто сақтандыру, мерекелік сыйлықтар немесе осыған ұқсас кездейсоқ шығындар кірмейді, өйткені олар келіп жатқанын білесіздер, сондықтан оларды белгіленген мерзімде жинақтап, төлеңіз. Бұл үшін осы дәрісте одан әрі талқыланатын айналым жинақ қорын пайдаланыңыз.

Кейбір маржа жасау немесе төтенше қор жоқ және қаржы дағдарысына тап болатын қарыз алушы дайындықсыз болады: аз шығындау немесе көп табыс алу деген сияқты таңдауға тап болады. Төтенше жағдай кезінде 1000 доллар табу көптеген адамдар үшін қиын. Егер сіз дағдарыс кезінде төлеу үшін несие алу керек болсаңыз, сіз әбелгілі бір уақыт кезеңінде кредитті жабу жоспарын ғана емес, сондай-ақ тез және қазіргі уақытта сіздің жинақтарыңызды қалпына келтіруді ойланасыз.

Нақты қаржылық мақсаттар арманды нақты қол жетімді мақсаттарға айналдырады. Мысалдар: «24 ай ішінде колледжде оқуды аяқтау», «3 жыл ішінде несие картасы бойынша берешек түрінде 3000 АҚШ долларын өтеу», «5 жыл ішінде 18000 АҚШ доллары мөлшерінде колледж несиелерін өтеу» және « жыл сайынғы қаржылық төтенше жағдайларды қанағаттандыру үшін 3 айдан бастап ай сайын 300 АҚШ доллары мөлшерінде жинақ қорын бастау ». Әрбір нақты мақсаттардың жанында бір ай мен жыл қою жақсы. Нақты мақсаттар - мерзімдерді сақтай отырып-құрушыға табысқа жетуге мүмкіндік береді.

Суреттерді, сандар мен көпшілік пікірлерді пайдаланыңыз, бұл ниет шындыққа айналдыруға көмектеседі ой. Егер сіздің мақсатыңыз-пәтерді сатып алу болса, тоңызтқышқа әдемі фотосуретті жабыңыз. Содан кейін басқаларына өзінің қаржылық мақсаты туралы айтып беріңіз. Жария сөздер мен тұрақты фотографиялық еске салулар сізге бұл шындыққа көмектеседі. Сондай-ақ, тізімді сіздің қаржылық мақсаттар, онда сіз оларды күн сайын көре аласыз.

Афина, Джорджия штатынан келген би оқытушысы, Стефани Фогель мысалын қарастырайық.

Стефани өзінің машинасы Джоан үшін төрт жылдық 410 доллар көлемінде соңғы төлем жасады. Ол қарыздар болғысы келмейді, сондықтан ол қайтадан осындай үлкен несие алғысы келмейді. Стефани төрт немесе бес жыл ішінде өз автомобилін ауыстыруға мүмкіндік беретін жинақ шотына ай сайын несие төлегендегідей ақша салғысы келеді. Стефани бес жылдан кейін басқа қымбат емес автомобиль сатып алуға 26 000 доллар қажет деп санайды. Ол өз жинақтарына 2 пайыздық пайда ала алады деп болжайды және А.3 қосымшасын пайдалана отырып, оған жылына 4 996 доллар (26 000 доллар;-2% - бен бес жыл ішінде 5,2040) немесе шамамен 416 АҚШ долл айына (4 996 АҚШ долл. / 12) керек.

Стефанидің ойлары қаржылық мақсаттарды дұрыс қою қалай жұмыс істейді деген жақсы үлгі береді.

Ол борыштардан алыс тұруға беретін құндылықты түсінді және жалпы мақсатқа кірісті - оның келесі машинасына қолма-қол ақша төлеуге тырысады. Қажетті соманы доллармен анықтағаннан кейін ол бұл соманы алдымен жылдық, содан кейін ай сайынғы соманы бөліп берді. Тек 6 долларға ғана, ол кредит бойынша төлегеннен артық (416 - 410 доллар), Стефани өзінің келесі машинасына қолма-қол ақша төлей алады. Ол болашақта автокөлікті сатып алу үшін кредитті пайдалануды болдырмау үшін дайын.

Өмір үшін байлық жинақтау принциптері

Байлық жинақтаудың келесі қағидалары:

1. Қысқа мерзімге де нақты қаржылық мақсаттар қойыңыз.
2. Айлығыңызды үнемдеңіз, болса жинақтауға тырысыңыз
3. Ай сайын несие картасы бойынша қалдықтарды толық көлемде төлеңіз.
4. Табыстан шығындарыңыз аз болсын.
5. Зейнетақы жоспарын құрыңыз.
6. Жұмыс берушінің зейнетақы жинақтары бойынша барлық артықшылықтарын пайдаланыңыз.
7. Салық жеңілдіктері бойынша үй сатып алыңыз.
9. Ұзақ мерзімді перспективада инвестициялау кезінде шыдамды болыңыз.
10. Күн сайын сіздің қаржылық болашағыңыз бақылауда екенін біліп өмір сүріңіз.

Жеке қаржылық жоспар құру кезеңдері

- Мақсатты нақты тұжырымдау
- Басымдықтарын қою
- Қаржылық шешімдердің түрлі нұсқаларын бағалау
- Жеке қаржылық есептілікті қалыптастыру және талдау
- Мақсатты түзету
- Мақсаттарға қол жеткізу жолдарын анықтау (инвестициялау жоспарын құру)

Ағымдағы қаржы жағдайының аудитін табыс сомасы бойынша ғана жүргізу мүмкін емес. Шығындарды, берешектің бар болуын және мөлшерін, қолда бар активтерді, инвестициялық салымдарды ескеру қажет. Адамның қомақты табысы кезінде тұтынушылық шығындар қарыздармен бірге кірістерден айтарлықтай асып кететін жағдай байқалуы мүмкін. Нәтижесінде жеке бюджет тапшы болып табылады және мұндай адамды бай деп санау қате болады. Керісінше, аздаған табысты сауатты және ұтымды пайдалану кезінде қарыз болмайды және айдың соңына қарай оңайырақ болады.

Жеке қаржы талдауын қалай жүргізуге болады?

Жеке қаржыны талдау белгілі бір уақыт кезеңі ішінде ақша қозғалысын есепке алу негізінде жүргізіледі. Көп уақыт аралығы таңдалғаннан, аудит неғұрлым дәл және толық болады. Есептеу үшін компьютерлік бағдарламаларды немесе мобильді құрылғыларға арналған қосымшаларды пайдалану оңай. Ең бастысы, үй бухгалтериясын жүргізудің негізгі принциптерін түсіну. Деректерді жинағаннан кейін кем дегенде 6 ай бойы талдауға кірісуге болады.

Кірістерді талдау. Барлық тапқан ақша түсу көздері бойынша бөлінеді, әрбір кіріс көзінен ай сайын түскен соманың өзгеруі, сондай-ақ көздердің саны салыстырылады. Бір қарағанда, ең дұрысы, кезекті аймен табыс көздерінің саны мен түсімдер көлемі ұлғаю керек, бірақ уақытша және еңбек шығындарын ескеру керек. Кейбір перспективалы емес табыс көздерінен басқалардың пайдасына немесе жаңаларын іздеу мақсатында бас тарту тиімдірек болады.

Шығындарды талдау. Кірістермен ұқсастығы бойынша талдау үшін барлық шығыстар көздер мен сомалар бойынша бөлінеді, шығындар қандай бағытта ұлғая бастағанын немесе қысқартылғандығын анықтайды, әрбір айдың шығыстарына кірістердің қандай пайызы есептеледі. Шығыстар соңғы өсім кезінде де кіріс санынан аспау қажет. Бұл кезеңде артық шығындан бас тарту уақыты. Балансты белгілеу үшін тұрақты түрде табысты арттыру және шығындарды қысқарту керек.

Борыштар. Ағымдағы ай сайынғы шығыстардан басқа, берешектің жалпы көлемін бақылау қажет. Дұрыс бюджет қарыздардың толық болмауын білдіреді, бірақ мінсіз қаржылық жағдай жолында жиі дебитор болуға тура келеді. Ең бастысы, бұл жағдай әдетке кірмейді. Борыштар қысқа мерзімді (көршісін жалақы мен т.б. дейін алды) және ұзақ мерзімді (ипотека мен т. б.) болып бөлінеді. Талдау кезінде қарыздарды мерзімі бойынша емес, орындылығы бойынша бөлу Жақсы. Тұрғын үй немесе білім беру несиесі бойынша міндеттері болуы мүмкін, ал жаңа телефон немесе тонға қарыздар жасау қажет емес. Әр ай сайын берешектердің саны мен көлемі қысқаруы тиіс.

Инвестициялар және активтер. Олар болуы керек. Инвестициялық салымдардың және жинақталған активтердің болмауы қаржылық жағдай үшін дабыл белгісі болып табылады. Талдау процесінде әр ай сайын табыстың қандай үлесі қаржылық қауіпсіздік жастығын толықтыруға кетеді, қандай инвестицияланады. Содан кейін инвестициялар мен активтерді әкелуі мүмкін пассивті кіріс есептеледі. Егер бұл сома шығыстардың жалпы санынан асып кетсе және қарыздары толық болмаса, онда өзінің қаржылық жағдайын сәтті деп есептеуге болады.

Жеке қаржыны талдау арқылы ағымдағы отбасылық бюджеттің қай түріне жататынын және қалаған қаржылық жағдайға жету үшін оның қандай баптарын реттеу керектігін түсінуге болады. Шартты түрде кірістердің, шығыстардың, активтердің және инвестициялардың барлық арақатынасын бюджеттің мынадай түрлеріне бөлуге болады:

I түрі «Кедей». Кірістер мен шығыстардың төмен деңгейі, активтердің болмауы немесе болмашы мөлшері, инвестициялауды жүзеге асырудың мүмкін еместігі немесе қалаулары, ақша қаражатының тұрақты жетіспеушілігі, берешек жоқ немесе қысқа мерзімді шағын борыштар бар.

Шығу: табысты арттыру бойынша жұмыс жүргізу. Табыстың баламалы көздерін іздеу немесе қызмет саласын өзгерту. Шығындарды қысқарту өте маңызды емес, себебі бұл деңгейде ақша қаражаты ең қажеттіге жұмсалады.

Кітап: Жеке қаржы

Дәріс: Қаржылық мақсаттарды қою. SMART әдісін қолдану ерекшеліктері

II түрі «Тапшы». Кірістердің төмен деңгейі, шығыстар кірістерден асып түседі, берешектің болуы, қаражаттың тұрақты жетіспеуі, тіпті активтер болған жағдайда да борыштар мөлшері олардың құнынан айтарлықтай асып түседі, Инвестициялар не жоқ, не сәтсіз болып табылады.

Шығу: ағымдағы берешекті өтеу жоспарын жасау. Жаңа борыштардың пайда болуына жол бермеу. Шығындарды талдау және оңтайландыру. Қаржылық қауіпсіздік жастығын қалыптастыруды бастау. Өзінің қаржылық сауаттылығын арттыру.

III түрі «Өсімдік». Кірістер мен шығыстардың жоғары деңгейі, ескерілмеген шығындар, активтер пайда болады, бірақ бірден шығындалады, алынған табыспен тез жабылатын борыштар, инвестициялық салымдардың болуы, жоғары пассивті кіріс болуы мүмкін.

Шығу: жеке қаржы есебін және талдауын бастау. Артық шығындарды қысқарту. Ақша қаражатын үнемдеу нәтижесінде босағандардан резервтік қор құру. Активтерді жинақтау.

IV үлгі «Профицит». Кірістердің жоғары деңгейі, берешектің толық болмауы, шығыстар кірістерден аз, еркін ақша қаражаты, активтердің болуы, Инвестициялық салымдар бар.

Шығу: бюджеттің осы түріне ұмтылу ұсынылады. Маңызды өзгерістер қажет емес. Табысты ұлғайтуды жалғастыру. Белсенді емес табыс көздерін дамыту жағына күш салу.

1-дәрістің түйіндемесі

Қаржылық мақсаттарды тағайындау маңыздылығын түсіну. Кез келген жобаны, іс әрекетті жүзеге асыру үшін, белгілі бір нақты нәтижеге қол жеткізу үшін мақсат қою міндетті. Мақсаттар әр түрлі болады: ұзақ мерзімді, орта мерзімді, қысқа мерзімді оларды тағайындау үшін SMART әдісін қолдануға болады. SMART дегеніміз не? Бұл құзыретті мақсаттың барлық атрибуттарын қамтитын аббревиатура.

Қаржылық құндылықтарды нақтылау. Сіздің қаржылық мақсаттарыңызды анықтау қаржылық табысқа негіз болады. Құндылықтар мен мақсаттар Шығыс пен экономика арасындағы теңгерімді сақтауға көмектеседі және сіздің қаржылық жоспарларыңызда қалуға мәжбүр етеді. Мақсаттарды орнатқаннан кейін, сіз оларға жету үшін қажет стратегияларды жасай аласыз.

Қаржылық жоспарлардың кезеңдерін талдауды үйрену. Қаржылық жоспарлау сізге қаржылық табысқа жетуге көмектесе алады. Қаржылық жоспарлау арқылы сіз тапқан табысыңызды белгілі бір нақты іс әрекеттер мен шараларға кететін шығындарға, үлкен, шағын заттарды сатып алуға бағытталған қаражатқа, қосымша түсетін табыстарды бағдарлай отырып оның мерзімін, сомасын анықтап өзіңіз үшін анық ақпарат даярлайсыз

Дербес жұмыстарға арналған тапсырмалар

1. Қаржылық мақсаттарды тағайындау маңыздылығын нақты мысалдар негізінде дәлелдеп беріңіз
2. SMART әдісін қолдана отырып өз қаржылық мақсаттарыңызды нақтылаңыз
3. Өз қаржылық мақсаттарыңызға қол жеткізуді кезеңдерге бөле отырып жоспарлаңыз

Бақылау сұрақтары:

- SMART дегеніміз не?
- Жеке қаржыны басқару әдістері қандай?
- Жеке қаражатты есепке алу жолдарын атаңыз
- Жеке қаржылық жоспар құру кезеңдері қандай?
- Жеке қаржы талдауын қалай жүргізуге болады?

Қосымша ресурстар

- Р. Т. Кийосаки.: Богатый папа, бедный папа. М: Издательство Попурри, 2016 г. 224 с
- С. Лукас.: Личное состояние: Приумножать, защищать, распоряжаться. М:Издательство Альпина, 2007 г. 320 с
- М. Джей М.: Важные годы. Почему не стоит откладывать жизнь на потом. М: Издательство Манн, Иванов и Фербер, 2017 г. 320 с.